

Załącznik do Uchwały Nr XVIII/91/2015
Rady Gminy Baranów
z dnia 29 grudnia 2015 roku

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE BARANÓW
NA LATA 2016 – 2018**

Opracowany na podstawie

USTAWY

z dnia 9 czerwca 2011r.

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

(Dz. U. z 2011r. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.)

BARANÓW

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE BARANÓW NA LATA 2016 – 2018

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną i powinna ona zaspokajać podstawowe potrzeby swoich członków. Powinna być podstawą do kształtowania prawidłowych postaw zachowania, oceny sytuacji oraz brania odpowiedzialności za siebie i innych członków naszego społeczeństwa.

Jednak następujące przemiany coraz częściej powodują, że zachwiana zostaje stabilizacja systemu rodzinnego, występuje wzrost liczby zachowań patologicznych w naszym społeczeństwie, dotyczy to zarówno dorosłych jak i dzieci. Zjawiska te są złożone i wymagają zaangażowania wielu instytucji oraz osób dobrej woli. Do najczęściej spotykanych trudności środowiska rodzinnego należą: bieda, uzależnienia, przemoc, bezrobocie, niezaradność życiowa, samotność ludzi starszych, a także problemy osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.

Wymienione zagrożenia jakie napotkają rodziny prowadzić mogą do wykluczenia społecznego. W celu ograniczenia ilości rodzin dotkniętych marginalizacją społeczną ustawodawca nałożył na gminy obowiązek opracowania i realizowania niniejszego programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Reformy ustroju terytorialnego państwa powodują, że coraz więcej kompetencji przejmują samorządy gmin i powiatów.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokojenie potrzeb.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2019 stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze strategią rozwiązywania problemów społecznych Gminy Baranów na lata 2014-2020.

II. PODSTAWA PRAWNA

Program będzie realizowany w szczególności w oparciu o następujące akta prawne:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz.887 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2009r Nr 175, poz. 1362 ze zmianami),
3. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, ze zmianami),
4. ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz. U. z 2007r. Nr 70, poz. 473 ze zmianami),
5. ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005r. Nr 179, poz. 1485 ze zmianami),
6. ustawa z dnia 23 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003r. Nr 122, poz. 1143 ze zmianami),
7. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Baranów na lata 2015-2020,
8. ustawa z dnia 21 czerwca 2011r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001r. Nr 71, poz. 734 ze zmianami).

III. CEL GŁÓWNY

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Baranów w stworzeniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnieniu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych.

IV. CELE SZCZEGÓŁOWE I DZIAŁANIA ZAPEWNIAJĄCE ICH REALIZACJĘ

I. Praca z rodziną.

1. Rozbudowa systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego:

- wsparcie rodzin z problemami uzależnień i przemocy,
- wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi i niezaradnych życiowo,
- zintegrowane działania wspierające rodziny z osobą niepełnosprawną, starszą czy samotną oraz wsparcie rodzin z osobą długotrwale bezrobotną, rodzin zagrożonych ubóstwem.

Działania zapewniające realizację zadań:

- wzmocnienie współpracy pomiędzy GOPS, GKRPA, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, Caritasem, Warsztatami Terapii Zajęciowej, szkołami, Kościołami i organizacjami działającymi na terenie naszej gminy,
 - współpraca w organizowaniu grup wsparcia oraz zapewnienie poradnictwa specjalistycznego (psychologa , pracownik socjalnego, pedagoga itp.),
 - pomoc dla rodzin nie objętych programami rządowymi w zakresie przygotowania wyprawki szkolnej, - możliwość dofinansowania wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka.
2. Wspieranie akcji promujących opiekę zastępczą nad dzieckiem, a w szczególności spokrewnioną opiekę zastępczą.

II. Praca z dziećmi i młodzieżą.

Polegająca głównie na:

1. Wspieranie świetlic środowiskowych w celu realizacji zajęć służących budowaniu postaw sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych.
2. Organizacji festynów, zawodów sportowych promujących zdrowy styl życia, kółek zainteresowań, wykorzystaniu bazy kulturalno-rekreacyjnej znajdującej się na terenie gminy.
3. Udostępnienia pomocy specjalistycznej dla dzieci z terenu gminy np. psycholog, logopeda, pedagog oraz innych instytucji działających na terenie powiatu.
4. Zwiększenia liczby programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych (np. rodziców, opiekunów świetlic, sprzedawców alkoholu) o tematyce uzależnień i przemocy.
5. Podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną i dzieckiem w zakresie pomagania i reagowania w sytuacjach kryzysowych.

6. Zwiększenia dostępności dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do nauki indywidualnej jak i zwiększona możliwość uczęszczania na zajęcia przedszkolne i szkolne.

III. Osoby starsze i samotne.

1. Świadczenie usług opiekuńczych (pomoc pielęgniarstwa, opiekun z ośrodka pomocy społecznej) w miejscu zamieszkania.
2. Poradnictwo i świadczenia administracyjne (np. pomoc w załatwianiu i w wypełnianiu wniosków o rentę czy emeryturę).
3. Udzielenie pomocy finansowej zgodnie z obowiązującymi przepisami

IV. Edukacja społeczna.

1. Organizowanie spotkań, szkoleń, konferencji, udział w kampaniach edukacyjnych o charakterze szerzącym programy:
 - profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu środków psychoaktywnych, cyberprzestrzeni, mediów i zagrożeń, jakie one niosą, - przemocy względem zarówno współdomowników, jak i przemocy szerzącej się w szkołach lub względem osób niepełnosprawnych, starszych czy niezaradnych życiowo,
 - propagujące zachowanie zasad bezpieczeństwa w szczególności w ruchu ulicznym, w domach, w czasie zabawy, na wakacjach w kontaktach z innymi ludźmi w szczególności z osobami nieznanymi oraz programy promujące bezpieczeństwo dzieci na wsiach, a zwłaszcza podczas pracy w gospodarstwie.
2. Integracja społeczna osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.
3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych, starszych, samotnych poprzez promowanie współodpowiedzialności społecznej.

V. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie Gminy Baranów dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

VI. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Środki na realizację Programu będą pochodziły z budżetu gminy Baranów, budżetu państwa.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie we współpracy z instytucjami opisanymi poniżej:

Instytucja – Urząd Gminy Baranów

Zadania / zakres współpracy

a) wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

Instytucja – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Zadania / zakres współpracy

- a) udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem,
- b) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
- c) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucja – Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich

Zadania / zakres współpracy

- a) orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego,

Instytucja – Kuratorzy Sądowi

Zadania / zakres współpracy

- a) wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu,
- b) Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucja – Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Zadania / zakres współpracy

- a) zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia,
- b) organizacja, finansowanie i współfinansowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie,
- c) wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży (tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) oraz dorosłych,
- c) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucja – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Baranowie

Zadania / zakres współpracy

- a) integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- b) wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy,
- c) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucja – Rewiry Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Kępnie

Zadania / zakres współpracy

- a) zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie gminy Baranów
- b) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,
- c) przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.

Instytucja – Szkoły z terenu gminy Baranów

Zadania / zakres współpracy

- a) realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych,
- b) wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci,
- c) pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- d) uświadomienie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży,
- e) organizowanie czasu wolnego dla dzieci (zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutycznej, pomoc w odrabianiu lekcji),
- f) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucje – Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej na terenie gminy Baranów

Zadania / zakres współpracy

- a) opieka i profilaktyka zdrowotna,
- b) podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty,

Instytucja – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

Zadania / zakres współpracy

- a) umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystanie ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, i pedagogicznego,

Instytucje – Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie

Zadania / zakres współpracy

- a) zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej,

VIII. SPODZIEWANE REZULTATY

1. Zapobieganie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
2. Zapobieganie uzależnieniom, udzielanie pomocy osobom współuzależnionym.
3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży.
4. Zapobieganie i przewyżczanie niepowodzeniom szkolnym.
5. Zapobieganie niedożywieniu i zabezpieczenie podstawowych potrzeb materialnych rodziny.
6. Zapobieganie sytuacjom wymagającym interwencji kryzysowej i rozwiązywanie sytuacji kryzysowych.
7. Zapewnienie opieki dzieciom wymagającym oddziaływania wychowawczego oraz podczas nieobecności rodziców.
8. Wyszukiwanie alternatywnych rozwiązań pracy z dzieckiem i rodziną.
9. Aktywizowanie rodzin w celu własnego rozwoju.

IX. SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU

Monitorowanie Programu umożliwi wgląd w realizację działań, ocenę ich skuteczności oraz możliwości podejmowania bieżącej korekty. Monitorowanie Programu Wsparcia Rodziny i pieczy zastępczej w gminie Baranów odbywać się będzie na podstawie sprawozdawczości sporządzanej w corocznym sprawozdaniu merytorycznym z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawionym Radzie Gminy Baranów

X. PODSUMOWANIE

Celem działań profilaktycznych jest zapobieganie negatywnym zjawiskom, zarówno tym które mogą zaistnieć, jak i tym które już istnieją. Istotne znaczenie mają działania profilaktyczne skierowane do rodzin wymagających wsparcia ze strony osób i instytucji powołanych do tego zadania.

Gminny program wspierania rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia dzieci i ich rodzin. Wsparcie rodziny może odnieść pozytywny skutek wówczas, gdy zostaną stworzone warunki do wyeliminowania negatywnych czynników zakłócających jej rozwój. Szansą na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku jest wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału poprzez zdobycie nowych umiejętności w funkcjonowaniu rodziny. Pomoc na rzecz rodzin nakierowana winna być w pierwszej kolejności na wykorzystanie własnych zasobów i możliwości jeśli to zawodzi wówczas rodzina wymaga pomocy

PRZEWODNICZĄCA
RADY GMINY

Krzyszyna Lipska
Krzyszyna Lipska